

Znalecký posudek 94/2020

znalce z oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady keramiky, skla, nábytku,
uměleckých předmětů z kovů, obrazů, plastik a grafických listů,
vypracovaný pro Magistrát města Opavy, Horní náměstí, Opava
ke dni 12. června 2020.

Znalecký posudek je vypracován pro účely převodu výtvarného díla z majetku Magistrátu města Opavy do majetku Slezského zemského muzea v Opavě, a to raně barokního štukového reliéfu s námětem zázračného přenesení rodného domu Panny Marie z izraelského Nazaretu do italského Loreta.

IDENTIFIKACE: PŘENESENÍ „SVATÉ CHÝŠE“ Z NAZARETU DO LORETA;

movitá kulturní památka, Ústřední seznam MKP, rejstříkové číslo 34629/8-1307/2.

(Počátkem 4. století se Helena, matka císaře Konstantina Velikého, vydala na pouť do Svaté země a v galilejském městě Nazaretu objevila domek, kde dle výkladu Nového zákona u svých rodičů Anny a Jáchyma vyrůstala budoucí Ježíšova matka Marie, a v němž jí archanděl Gabriel zvěstoval, že z neposkrvněného početí Duchem svatým přivede na svět syna Božího.

Císařovna-matka nechala nad posvátným příbytkem postavit chrám, který však o devět století později zničili muslimové. Proto se dle legendy rozhodli na konci 13. století andělé tzv. *Svatou chýši* ochránit a na svých křídlech přenést na bezpečnější pozici. *Santa Casa* putovala po více lokalitách, aby nakonec spočinula ve středoitalském městečku Loreto, kterému dal etymologicky jméno místní kopec porostlý vavřínem – laurusem; díky opakovanému „andělskému“ transportu je Madona Loretánská uctívána jako patronka letců).

VLASTNÍK: MAGISTRÁT MĚSTA OPAVY

AUTOR: NEZNAČENO, NEZJIŠTĚNÁ ŠTUKATÉRSKÁ DÍLNA, PRAVDĚPODOBĚ OPAVSKÁ

DATE: MEZI 1692 AŽ 1697, PŘÍP. 1692 S DOKONČENÍM PŘED ROKEM 1700

SLOHOVÉ ZAŘAZENÍ: ČASNÝ BAROK

MATERIÁL: ŠTUK (SÁDROVÁ MALTOVINA)

TECHNIKA: RELIÉF VYSOKÝ NÁSTĚNNÝ (HAUPT RELIÉF);
CELOPLOŠNÁ BAREVNÁ POLYCHROMIE

ROZMĚRY: 3,2 X 2,2 BM

RÁMCOVÝ POPIS: mělká obdélná nika, v níž se nad oblaky otevírá nebeský prostor, jímž skupina pěti okřídlených andílků přenáší domek z rezných cihel se vstupními obdélnými dveřmi a jedním kvadrátním okénkem; v horní partii trojúhelné kompozice se jako portiéra otevírá vysoká vrstva drobných obláčků a rámuje vznášející se Boží matku, v jejímž klíně sedí malý Ježíšek;

v korunním vlysu nad figurálním výjevem je neúplně dochovaný latinský nápis „CAPELA AURE..N“.

VÝZNAM: cenný doklad raně barokního sochařství z Opavy, příp. opavského regionu, vytvořený na donační zakázku konkretizovaného objednatele z Opavy.

PŮVODNÍ UMÍSTĚNÍ: nad vchodem do Loretánské kaple, volně stojící u kostela sv. Václava, součástí klášterního komplexu dominikánů v Opavě.

STÁVAJÍCÍ UMÍSTĚNÍ: skladovací prostory Magistrátu města Opavy.

Během demolice loretánské kaple v letech 1823 až 1824 byl vyňat z nadpraží vchodu, a to i s částí cihelného zdiva, a uložen v blíže neznámých prostorách dominikánského kláštera; po pravděpodobném dalším transferu se reliéf v 70. letech 20. století nacházel u jižní zdi kostela sv. Václava, odkud byl během statických prací v 70. až 80. letech přenesen ke zdi protilehlé.

STÁVAJÍCÍ ADJUSTACE: železobetonový rám provedený v 70. letech 20. století, včetně betonového víka chránícího lícni stranu reliéfu; toto víko v současnosti chybí.

NÁLEZOVÝ STAV: reliéf je restaurátorsky ošetřen; štuková materie a barevná polychromie byly mechanicky očištěny a zafixovány;

artefakt byl během restaurátorských prací ponechán v náleзовém stavu k roku 2006, a to z důvodu akceptace barokní podstaty díla; v souladu se zásadami stávajících principů státní památkové péče nebyly z tohoto důvodu prováděny jakékoliv rekonstrukce chybějících částí a detailů sochařského korpusu; náleзовý stav byl rovněž respektován u barevných vrstev.

Přehled masivnějších poškození:

- devastující otluky v obličeji Panny Marie, zejména v části nosu, rtů, roušky a roucha
- absence Ježíškovy hlavy s krkem, pravé paže a značná část levé nohy
- absence hlavy s krkem levého horního a dolního centrálního anděla
- otluky a oděry celé plochy reliéfu
- v suprafestře niky chybí většina plošné polychromie
- četná další mechanická poškození, vrypy a praskliny

RESTAURÁTORSKÝ A KONZERVÁTORSKÝ ZÁSAH: 2006

MgA. BcA. TOMÁŠ SKALÍK, Radkov (společně s BcA. Pavlou Žiákovou);

tentýž provedl v roce 2006 štukovou faksimilii reliéfu, autorsky osazenou v prostoru kostela sv. Václava

ODHADNÍ CENA VZHLEDEM K MARKANTNÍMU POŠKOZENÍ RELIÉFU
400 000,00 Kč, SLOVY ČTYŘISTATISÍKORUNČESKÝCH.

PhDr. Eva Kolářová
Na Rybníčku 18
74601 Opava

Část 2 – znalecká doložka:

Znalecký posudek jsem podala jako znalec jmenovaný rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. března 1994 čj. SPř 1466/94 pro základní obor 1. ekonomika 2. umělecká řemesla pro odvětví I. cena a odhady skla, nábytku, uměleckých předmětů z kovů, obrazů, plastik a grafických listů 2. výtvarné umění.

Znalecký posudek je zapsán pod pořadovým číslem 94/2020.

